

REFERENCES

1. Либиг С. В. К вопросу об интертекстуальности номинаций. – Режим доступа : <http://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-ob-intertekstualnosti-nominatsiy-na-primerere-dramy-f-shillera-vilgelm-tell-i-povesti-m-frisha-vilgelm-tell-dlya-shkoly>
2. Тынянов Ю. Архаисты и новаторы / Юрий Тынянов. – Ленинград : Прибой, 1929. – 596 с.
3. Gaiman N. American gods / N. Gaiman. – Mode of access : http://www.openculture.com/2008/03/neil_gaimans_american_gods_-_free_digital_copy.html
4. Mikkonen K. Everyday Knowledge in Understanding Fictional Characters and Their Worlds / K. Mikkonen // Narrative Matters 2014 : Narrative Knowing / Récit et Savoir, Jun 2014, Paris, France. – Mode of access – <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-01077644>
5. Müller W.G. Interfiguralität. A Study of Interdependence of Literary Figures / W. G. Müller // Intertextuality / edited by Heinrich F. Plett. Berlin; New York : de Gruyter, 1991. – P. 101–121.
6. Plett H.F. The poetics of quotation / H. F. Plett // Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis: Sectio Linguistica 17. – Budapest : Eötvös Loránd Tudományegyetem, 1986. – P. 293–313.
7. Sanford A. Scenarios, Character's Roles and Plot Status / A. Sanford, C. Emmot, M. Alexander // Characters in Fictional Worlds : Understanding Imaginary Beings in Literature, Film, and Other Media. – Berlin : De Gruyter, 2010. – 594 p.

А. С. ПУШКИН У МАГІЛЁВЕ: ВАЧЫМА АФРААМЕРЫКАНСКАГА ПІСЬМЕННІКА ДЖОНА ОЛІВЕРА КІЛЕНЗА

Юрый Стулаў

Кандыдат філалагічных навук, дацэнт,
загадчык кафедры замежнай літаратуры,
Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт (БЕЛАРУСЬ)
220034, г. Мінск, вул. Захарова, 21, Беларусь, e-mail: yustulov@mail.ru

UDC: 821.111(73)-3.09(045)

ABSTRACT

Stulov Yuri. A. S. Pushkin in Mogilev from the Perspective of African American Writer John Oliver Killens.

The paper deals with the novel «The Great Black Russian» by the outstanding African American writer John Oliver Killens (1916–1987), in which he addresses the figure of the great Russian poet Alexander Pushkin who has become a symbol of the ingenuity and creativity of people of African descent for millions of African Americans. The writer's

interest in Pushkin is commented upon. A special chapter in the novel is devoted to Pushkin's visit to the Belarusian city of Mogilev where he is enthusiastically welcomed by young officers, students, and common people. The paper shows that in writing the biographical novel Killens was well aware of different materials related to Pushkin's life; however, his radical views that were influenced by the ideas of the Black Aesthetics movement determined his reading into the Russian poet's poetry.

Key words: A. S. Pushkin, J. O. Killens, African American literature, biographical novel, self-identification.

Статья посвящена роману «Великий черный русский» выдающегося афроамериканского писателя Джона Оливера Килленза (1916–1987), в котором он обращается к фигуре великого русского поэта А. С. Пушкина, который стал символом творческого начала и мастерства людей с африканской кровью для миллионов афроамериканцев. Дается объяснение интереса писателя к личности Пушкина. Особая глава в романе описывает пребывание поэта в белорусском городе Могилеве, где его с энтузиазмом приветствуют толпы молодых офицеров, студентов и простых людей. В статье показывается, что при работе над биографическим романом Килленз знакомится с различными материалами о жизни Пушкина, однако его радикальные взгляды, проистекавшие из идей движения «черной эстетики», определили его понимание поэзии русского поэта.

Ключевые слова: А. С. Пушкин, Дж. О. Килленз, афроамериканская литература, биографический роман, самоидентификация.

Стаття присвячена роману «Великий чорний росіянин» видатного афроамериканського письменника Джона Олівера Кілленза (1916–1987), у якому письменник звертається до постаті великого російського поета О. С. Пушкіна, котрий став символом творчого начала й майстерності людей з африканською кров'ю для мільйонів афроамериканців. Пояснюється інтерес письменника до особистості Пушкіна. Окремий розділ роману описує перебування поета у білоруському м. Могильов, де його натхненно вітає юрба молодих офіцерів, студентів і простих людей. У статті показано, що в роботі над біографічним романом Кілленз знайомиться з різними матеріалами про життя Пушкіна, проте його радикальні погляди, пов'язані з ідеями «чорної естетики», визначили його розуміння поезії російського поета.

Ключові слова: О. С. Пушкін, Дж. О. Кілленз, афроамериканська література, біографічний роман, самоідентифікація.

Першы раман афрамерыканскага пісьменніка Джона Олівера Кіленза «Маладая кроў» адразу прыцягнуў увагу амерыканскай і замежнай крытыкі, а яго наступны раман «І тады мы пачулі гром» узнёс яго на вяршыню славы. Шматлікія артыкулы, рэцэнзіі, інтэрв'ю падкрэслівалі талент маладога прызіка і яго грамадзянскую пазіцыю, якая была накіравана на барацьбу супраць расізма і расавай дыскрымінацыі. У Савецкім Саюзе ён адразу набыў папулярнасць. Амаль не было праца па сучаснай афраамерыканскай літаратуры, якія не узгадвалі бы пра творчы шлях Кіленза, а ён адчуў неабходнасць зразумець краіну, якая дала свету вялікага «чорнага» рускага паэта – А. С. Пушкіна.

Ёсць некалькі фактаў, якія сведчаць пра цікавасць Пушкіна да Беларусі. У сваім водгуку на кнігу Беларускага арцыбіскупа Георгія Коніскага славуты рускі паэт А.С. Пушкін згадаў пра беларусаў: «Народ, нам издревле родной». Некалькі разоў ён быў праездам у Беларусі, а ягонае кароткае знаходжанне ў Магілёве па дарозе з паўднёвай ссылкі ў 1824 г. знайшло сваё адлюстраванне ва ўспамінах Аляксандра Распопава, афіцэра Лубенскага гусарскага палка, які быў раскватараваны ў старажытным беларускім горадзе. Пляменнік Е. А. Энгельгардта, дырэктара Царскасельскага ліцэя, дзе вучыўся паэт, апісвае энтузіязм, з якім маладыя афіцэры сустрэлі свайго куміра. Паводле ягоных слоў, «у захапленні, што паміж намі вялікі паэт Пушкін, мы ўзялі яго на рукі і аднеслі паблізу, на маю кватэру (я жыў разам с карнетама Куцынскім). Пушкін быў ў захапленні ад нашага энтузіязма, мы паднімалі на рукі дарагога госця, пілі за яго здароўе, у гонар і славу ўсяго, што ім створана. Пушкін быў ў самым вясельым і пагодлівым настроі» [3]¹. Пазней навукоўцы Беларусі і Расіі неаднойчы выкарыстоўвалі нататкі Распопава ў даследваннях сувязей паэта з беларускай зямлёй, тым больш што ёсць і іншыя цікавыя падрабязнасці для даследчыкаў творчасці Пушкіна. Вядома, што беларускі шляхціч Павел Астроўскі быў пратаціпам Дуброўскага са знакамітай аповесці пісьменніка, а ўнучка Пушкіна Наталля, якая памёрла на Беларусі і там і пахавана, шмат зрабіла для жыхароў вёскі Цялуша каля Бабруйска, дзе знаходзіўся яе маёнтак. Паводле слоў вялікага беларускага пісьменніка Васіля Быкава, Пушкін «будзе жыць, пакуль будзе існаваць чалавецтва, бо ягоная вялікая, жывая душа ў наш не толькі жорсткі, але і жудасны век з'ядноўвае людзей пачуццямі добра, злучае разарваную сувязь часоў і дае надзею» [цыт. па: 1, с. 3].

Імя Пушкіна добра вядома чорным амерыканцам. Ён увасабляе для іх мастацкі талент, крэатыўнасць і прагу да вольнасці. Ужо ў сярэдзіне XIX стагоддзя творы паэта прыцягваюць увагу абаліцыяністаў і негрыянскіх інтэлектуалаў, а ў першай чвэрці XX стагоддзя Пушкін зрабіўся сімвалам негрыянскага інтэлекта, «у той час як яго працы і біяграфія паступова станавіліся часткай афраамерыканскага літаратурнага дыскурсу» [7, р. 248]. У творчасці Л. Хьюза, К. Калена сустракаюцца разнастайныя спасылкі на паэта і яго творы, адчуваецца моцнае ўздзеянне яго ідэй на фарміраванне новага пакалення чорных пісьменнікаў ЗША, што знайшло сваё адлюстраванне ў іх разуменні

¹ Усе пераклады нашы (Ю. С.).

найважнейшага паняцця для афраамерыканцаў – самаідэнтыфікацыі. Для Калена рускі паэт быў «негрыцянскім продкам» у літаратуры.

Відавочна, матэрыялы пра жыццё Пушкіна і ўспрыманне паэта ш яго творчасці сучаснікамі паэта зацікавілі і вядомага афраамерыканскага пісьменніка Джона Олівера Кіленза, калі ён пачаў працаваць над сцэнарыем біяграфічнага фільма пра Пушкіна, ролю каторага вельмі жадаў сыграць знакаміты чорны акцёр Гары Белафонтэ. Яшчэ ў 1978 г. канадскі пісьменнік вянгерскага паходжання Джордж Джонас, у будучым адзін са сцэнарыстаў фільма С. Спілберга «Мюнхен», напісаў п'есу «Пушкін», разлічваючы на артыста як выканаўцу ролі вялікага рускага паэта афрыканскага паходжання. Але выстава, пастаўленая другім эмігрантам – палякам Марыёнам Андре (Чарнецкім) ў таронтскім «Тэатры плюс», не прыцягнула ані ўвагі Белафонтэ, ані публікі. Замест акцёр прапанаваў Кілензу напісаць іншы сцэнарый, тым больш што абодва імкнуліся развянчаць расістскі міф пра другараднасць чорных амерыканцаў. Кіленз настойваў, што «калектыўны афраамерыканскі літаратурны праект павінен праслаўляць афраамерыканскі народ і садзейнічаць супраціўленню прыгнечанасці, і што гэтае мастацкае выказванне павінна быць напісана на афраамерыканскай мове» [4, р. 239]. Сам пісьменнік належаў да плыні «чорнай эстэтыцы», якая была вельмі папулярнай сярод афраамерыканскай мастацкай інтэлігенцыі ў перыяд т. з. «чорнай рэвалюцыі» 1960–1970-х гадоў. Практычна такі ж намер быў і ў Белафонтэ. Ён «планаваў рабіць фільмы, якія паказвалі бы чорных с такімі самымі надзеямі, праблемамі, каханнем, як і ў іншых людзей. ... Ён планаваў, каб ягоныя чорныя былі тымі людзьмі, якія зрабілі ўнёсак у развіццё навукі, кіравання і мастацтва» [5, р. 161]. На жаль, праект не ажыццявіўся, але дзесяць гадоў жыцця, якія Кіленз правёў, вывучаючы лёс вялікага рускага паэта і яго літаратурную спадчыну, далі свой плён. Так з'явіўся раман «Вялікі чорны рускі», надрукаваны ўжо пасля смерці пісьменніка ў 1989 г. намаганнямі яго жонкі і зяця.

Зразумела, чаму Кіленза прывабіла фігура Пушкіна. Згодна з яго разуменнем місіі мастака, гэта быў палітычна ангажаваны роман, у цэнтры якога знаходзіцца праблема самаідэнтыфікацыі паэта. Для чалавека іншай культуры праца над біяграфіяй рускага генія вымагала глыбокага аналізу фактаў яго жыцця і творчасці, руплівага знаёмства з дакументамі, паездак у мясціны, звязаныя з акалічнасцямі яго дзейнасці. Кіленз прыязджае ў Савецкі Саюз, прымае ўдзел у пушкінскіх урачыстасцях у Маскве, Ленінградзе, Пскове і Міхайлаўскім, выву-

чае даследванні творчасці паэта, аналізуе пераклады твораў Пушкіна на англійскую мову. Раман набыў форму біяграфічнага рамана, дзе галоўным для пісьменніка, які працуе ў гэтым жанры, з'яўляецца, на думку Г. В. Казанцавай, «мадэль жыцця гістарычнага асобы, дзеля ўвасаблення якой найбольш важнай ёсць гісторыя не знешняга, а ўнутранага (духоўнага) жыцця» [2]. У такім рамане спалучаюцца рэальныя падзеі і вымысел, які, аднак, успрымаецца як верагодны, бо абапіраецца на факт, і дапамагае стварыць мастацкі вобраз гістарычнага персанажа.

Раман пачынаецца з апошняга дня ў жыцці паэта, калі перад трагічнай дуэллю Пушкін узгадвае ўсё сваё жыццё, дзе было шмат пакут і мала шчаслівых імгненняў. Ён іншы не толькі па свайму паходжанню і выгляду, але і па ўнутраннаму светаадчуванню, і ў гэтым і яго боль, і яго крыж.

Беларусі прысвечана шостая глава кнігі, дзе гутарка ідзе пра знаходжанне Пушкіна у горадзе Магілёве. Яго назва звязана з легендай пра народнага асілка Машэку, над магілай якога быў насыпаны вялікі курган – Магіла Льва – і якому прысвечана знакамітая паэма вялікага беларускага песняра Янкі Купалы. Аналіз тэкста рамана паказвае, што Кіленз быў знаёмы з успамінамі Распоава, што знаходзіць пацвярджэнне ў дэталях апісання гэтага эпізода, хаця і не заўсёды дакладных. Напрыклад, Распоаў называе сябе Аляксандрам Энгельгардтам (гэта прозвішча яго дзядзькі), князь Абаленскі становіцца Абелінскім, а Магілёў апыніўся «сярод бясконцага зялёнага стэпу» [6, р. 204] (на самой справе горад размешчаны на пойменай тэрасе Дняпра). Але ў асноўным пісьменнік прытрымліваецца фактаў, удзяляе ўвагу маршруту паэта, які пасля паўднёвай ссылкі быў вымушаны ехаць пад надзор паліцыі ў свой радавы маёнтак у Міхайлаўскім. Так ён апынуўся ў беларускім горадзе, дзе мусіў спыніцца на начлег.

Згодна з успамінамі Распоава, ён быў першым чалавекам, які пазнаў Пушкіна і паклікаў калег сустрэцца з паэтам. Пад час гэтай сустрэчы Аляксандр Сяргеевіч, узрушаны захапленнем маладых людзей, якія нават хацелі выкупаць яго ў ванне з шампанскім, прачытаў ім свой верш «Вясёлы пір», але ад ванны адмовіўся, згадаўшы пра яе пад час другой сустрэчы з Распоавым у Міхайлаўскім у 1825 г. [3]. Тут Кіленз практычна паўтарае сцэну, апісаную маладым гусарам, але мяняе націск. Для Рапоава найважнейшым было перадаць абаянне паэта, сілу ўздзеяння яго твораў на маладое пакаленне, для якога ён быў песняром вольнасці. Кіленз імнецца зрабіць Пушкіна рэвалюцыянерам, які заклікае да звяржэння самаўладства. Гэта адпавядае яго разуменню

місії мастака. Трэба улічваць, што, як і іншыя радыкальныя афраамерыканскія дзеячы культуры, якія адстойвалі прынцыпы «чорнай эстэтыцы», ён лічыў, што мастацтва чорных амерыканцаў павінна кіравацца ідэяй «Чорнае – гэта прыгожа» і служыць палітычным мэтам барацьбы з расавай дыскрымінацыяй. Паэзія Пушкіна караніцца у народнай культуры, і піша ён на роднай мове, а не па-французску – мове рускай арыстакратыі, што для Кіленза вельмі паказальна. Таму вобраз Пушкіна ў чорнага пісьменніка нават ў сцэне ў Магілёве адрозніваецца ад традыцыйнага ўяўлення аб паэце, якое склалася ў літаратурнай гісторыі. Ён падкрэслівае рэвалюцыйны імпэт і радыкалізм генія пры дапамозе умела падабраных вершаў. Дух Пушкіна свабодны і не ведае граніц, і таму яго паэзія аднолькава дарага і маладому афіцэру, і студэнту, і юнай дзяўчыне, і простаму мужыку.

Малючы сцэну спаткання паэта з Распопавым, Кіленз прыводзіць дэталі, ўжо вядомыя з успамінаў. У перакладзе ён нават выкарыстоўвае словы, якія прысутнічаюць у тэксце Распопава, адзначаныя курсівам:

Распопаў	Кіленз
– Вы, Александр Сергеевич, верно, меня не узнаете? Я – племянник бывшего директора Лицея – Егора Антоновича Энгельгардта; по праздникам меня брали из корпуса в Царское Село, где вы с Дельвигом заставляли меня декламировать стихи.	«You don't remember me, sir, but I remember you.» The cadet said. «You are Alexander Sergeievich Pushkin. I am Alexander Engelhard, the headmaster's nephew. I used to come over to Tsarskoye Selo and you and Delvig and Pushchin used to make me recite poetry.»
Пушкин, обнимая меня, сказал: – Помню, помню, Саша, ты проворный был кадет.	Pushkin embraced the young man and exclaimed, «I remember – I remember you very well, Sasha. You were a versifying cadet par excellence!»
Я, от радости такой неожиданной встречи, не знал, что делать; опрометью побежал к гулявшим со мною товарищам известить их, что проезжает наш дорогой поэт А. С. Пушкин... Все поспешили на почту [3].	Young Engelhard was so excited he ran off and told his friends and fellow officers that Pushkin was in town. They hurried back to meet the poet [6, p. 203].

Натуральна, пісьменнік замяняе першую асобу на трэцюю, бо амаль весь тэкст ідзе ад імя апавядальніка, які апісвае жыццё паэта. Таксама ён апускае маленькія падрабязнасці (імя дырэктара ліцея, месца спаткання Пушкіна з афіцэрамі – пошта, мяняе слова «проворный» на «кадэт, які піша цудоўныя вершы»), але гэта ні ў якім разе не ўздзейнічае на танальнасць урыўка.

Что да другой часткі гэтай сцэны, то тут пісьменнік дае прастор сваёй фантазіі. Ён адштурхоўваецца ад Распоава, але дадае іншыя акцэнты і ўсільвае эфект уздзеяння паэта на моладзь, якая жадае дэмакратычных перамен у краіне. Афіцэры пілі за здароўе паэта і былі так узрушаны, як быццам ім быў аказаны гонар піць з Яго Вялікасцю – самім царом усея Русі. Кіленз нагадвае эпізод з ваннай з шампанскім, але заканчвае яго не дэкламацыйнай верша паэта, як у Распоава, а яго палымянай прамовай з заклікам да рэвалюцыі. Ён нават пачынае прамову словам «Таварышы», якое ў гэтым сэнсе ў XIX-м стагоддзі не выкарыстоўвалася і набыло яго толькі пасля кастрычніка 1917 г., і патрабуе, каб моладзь рыхтавала народную рэвалюцыю, а не дварцовы пераварот, бо галоўнай мэтай патрыётаў Расіі павінна быць вызваленне усіх прыгнечаных – «таджыкаў, фінаў, калмыкаў, татар, узбекаў, казакоў, яўрэяў, але асабліва мужыка і так званага вялікароса. Уздымайце кожнага рускага на рэвалюцыю. Нават чаркесаў. Усё ў вашых руках!» [6, р. 203].

Гэты эпізод за некалькімі падрабязнасцямі – плён фантазіі Кіленза, але «Вялікі чорны рускі» – не навуковая біяграфія паэта, дзе важна дакладнасць, апора на факты. Жанр мастацкай біяграфіі дазваляе аўтару стварыць атмасферу спаткання, дзякуючы чаму ён пазбег ілюстрацыйнасці, якая, на вялікі жаль, прысутнічае ў рамане. У выпадку з магілёўскай сцэнай фантазія пісьменніка здаецца абгрунтаванай. Пушкінскі верш «Вясёлы пір» выглядаў бы не зусім натуральным і нават банальным у тэксце біялетрызаванай біяграфіі, а прамова Пушкіна перад моладдзю дазваляла адчуць паралелі са знакамітым вершам «Помнік» – паэтычным заповітам вялікага рускага паэта, дзе ён сцвярджае:

«Вядомы буду я на ўсёй Русі вялікай,
Імя мае кожны назаве язык,
І горды ўнук славян, і фін, і сёння дзікі
Тунгуз, і стэпаў друг калмык.

За гэта доўга буду любы я народу,
Што лірай лепшыя надзеі абуджаў,
Што ў мой суровы век праславіў я свабоду
І міласць да няшчасных зваў».
(Пераклад М. Танка)

Свабода – вось ключавое слова для Пушкіна, як і для Кіленза. Паказваючы, што для самаадзнакі паэта было вельмі важна яго этнічнае паходжанне, Кіленз імкнецца пацвердзіць, што толькі ў многанацыя-

нальнасці і этнічнай разнастайнасці свабодных людзей крыецца вялікая будучыня Расіі.

Па дарозе з Магілёва паэт, глядзячы на шырокі прастор беларускай зямлі, пытаецца ўявіць сябе сваю будучыню, якая не можа быць адзелена ад лёса роднай краіны, дзе ўсе людзі павінны быць роўнымі. А для гэтага трэба змагацца не пакладаючы рук. Свабода не прыходзіць сама. На першым месцы для пісьменніка, які заўсёды падкрэслівае ідэялагічную накіраванасць мастацтва, – прапагандысцкі пафас, і таму Пушкін Кіленза – не проста рускі паэт. Ён адчувае сябе народным паэтам, ад якога патрабуецца выказаць думкі і надзеі рускага народа ў формах, вынікаючых з самых крыніц народнага мастацтва. «Яго любіла моладзь Расіі. Ён адчуў макрэчу ў вачах. Усё ж моладзь – гэта будучыня Расіі і адзіная надзея, што ў Расіі ёсць будучыня. І перамены» [6, р. 203].

Маштаб асобы рускага паэта вялізны. Перад афраамерыканцам Кілензам стаялі цяжкія задачы. Чалавеку з краіны, дзе ніколі не было радавой арыстакраціі, было няпроста пранікнуць у дух расійскага грамадства першай трэці XIX стагоддзя. З другога боку, ён на генетычным узроўні ведаў, што такое рабства – аналогія прыгоннага права ў Расіі. Гэтым можна растлумачыць асаблівую ўвагу, якую пісьменнік надае людзям з нізоў, рускаму мужыку. Дзякуючы сувязям з простымі людзьмі, паэзія Пушкіна набывае свабодалюбны характар і незвычайную глыбіню. Кіленз час ад часу вольна інтэрпрэтуе факты пушкінскай біяграфіі, выкарыстоўвае не заўсёды лепшыя варыянты перакладаў, за кошт чаго губляецца музыкальнасць і незвычайная празрыстасць вершаў Пушкіна. Тым не менш, пры дапамозе спалучэння фактычнага і вымысленага, публіцыстычнага і лірычнага Кіленз стварае яскравы і прывабны вобраз гістарычнай асобы – вялікага рускага паэта.

Дзякуючы кнізе, англамоўны чытач знаёміцца з чалавекам, які стварыў сучасную рускую літаратуру і літаратурную мову і стаў сімвалам прагі да свабоды. І асобны раздзел у апавяданні пра станаўленне паэта належыць яго кароткаму, але вельмі важнаму досведу знаходжання ў летнім Магілёве, дзе ён убачыў сваё прызначэнне.

ЛІТАРАТУРА

1. Букчин С. Пушкинобесие / С. Букчин // Народная воля. – 12 чэрвеня 2015. – С. 3.

2. Казанцева Г. В. Беллетризованные жизнеописания В. П. Авенариуса в контексте эволюции биографической прозы / Г. В. Казанцева. – [Электрон-

ный ресурс]. – Код доступа: http://www.dissercat.com/content/belletrizo_vannyezhizneopisaniya-v-p-avenariusa-v-kontekste-evolyutsii-biograficheskoi-prozy#ixzz2ZNM8fXYU – Дата доступа 18.07.2013.

3. Располов, А.П. Встреча с А.С. Пушкиным в Могилеве в 1824 г. / А. П. Располов. – [Электронный ресурс]. – Код доступа: <http://pushkin.niv.ru/pushkin/vospominaniya/vospominaniya-46.htm> – Дата доступа 15.07.2013.

4. Gilyard K. John Oliver Killens : a life of Black literary activist / K. Gilyard. – Athens, GA : University of Georgia Press, 2010. – 418 p.

5. Fogelson G. Harry Belafonte: Singer & Actor / G. Fogelson. – Los Angeles : Holloway House Books, 1991. – 222 p.

6. Killens J. O. Great Black Russian: A Novel on the Life and Times of Alexander Pushkin / J. O. Killens. – Detroit: Wayne State University Press, 1989. – 391 p.

7. Lounsbury A. «Bound by Blood to the Race»: Pushkin in African American Context / A. Lounsbury // Under the sky of my Africa : Alexander Pushkin and blackness / [ed. by Catharine Theimer Nepomnyashchy, Nicole Svobodny, and Ludmila A. Trigos]. – Evanston, IL : Northwestern University Press, 2006. – P. 248–278.

LE PAYSAGE IMPRESSIONNISTE DANS L'OEUVRE ROMANESQUE DES FRÈRES GONCOURT

Nataliia Yatskiv

Professeur agrégé, Ph. D.,
chef du departement de la Philologie française,
Université Prékarpatyky Vassyl Stefanyk (UKRAINE),
76018, Ivano-Frankivsk, rue Chevtchenko, 57, e-mail: nataliia.yatskiv@pu.if.ua

UDC: 821.133.1:82-31

ABSTRACT

Yatskiv Natalia. *Impressionist landscapes in the novels of the Goncourt brothers.*

The article deals with the research into the features and functions of impressionist landscapes in the novels of the Goncourt brothers «Charles Demailly», «Sœur Philomène», «Renée Mauperin» and «Madame Gervaisais», and the means, which the writers use to transfer impressions. There is determined the connection between impressionism in painting and in literature, the use of colour, light, viewpoint, and also rhythm and phonetics to create the phrase melody. Particular attention is focused on the syntactic and grammatical novelty of the writers to use hidden resources of French to have the maximum effect on the reader, on the creation of the «artistic writing» that broke with the traditions of academic writing and laid the foundations of modern style.

Keywords: landscape, description, colour, light, ekphrases.